

บันทึก

เรื่อง หรือปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
พ.ศ.๒๕๑๑ (อำนาจของคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
ตามมาตรา ๔๖)

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้มีหนังสือ ที่ อก ๐๗๐๑/๑๙๕๙ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๒๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา ให้ความเห็นในปัญหาที่ว่า โดยที่บทบัญญัติมาตรา ๔๖^๑ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.๒๕๑๑ บัญญัติให้อำนาจแก่คณะกรรมการมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ให้มีอำนาจสั่งทำลายเครื่องหมายมาตรฐานที่ใช้โดยไม่ถูกต้องตาม กฎหมายหรือสั่งให้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้สิ้นสภาพได้ ทั้งนี้ ตามกรณีต่าง ๆ ที่มาตรา ๔๖ ได้ระบุไว้ แต่ในมาตรา ๔๖ นั้นเองมิได้ระบุกรณีตามมาตรา ๓๖^๒ (โฆษณาหรือจำหน่ายหรือมีไว้ เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมซึ่งไม่ได้มาตรฐานฯลฯ ไว้ด้วย ปัญหาจึงมีว่า ในกรณีที่มีการ กระทำผิดตามมาตรา ๓๖ และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรืออายัดผลิตภัณฑ์ไว้แล้วตามมาตรา ๔๔

^๑มาตรา ๔๖ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๔๔ (๒) นั้น ให้คณะกรรมการมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ ผ่าฝืนมาตรา ๓๕ หรือเป็นกรณีที่ไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๑๖ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ คณะกรรมการอาจสั่งให้ทำลายเครื่องหมายมาตรฐาน หากไม่ สามารถทำลายเครื่องหมายมาตรฐานให้หลุดพ้นจากผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้ ก็อาจสั่งให้ทำ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นให้สิ้นสภาพ

(๒) ในกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๒๐ ทวิ วรรคสองหรือมาตรา ๒๑ ทวิ วรรคสอง คณะกรรมการอาจสั่งให้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้สิ้นสภาพ หรือในกรณีที่นำเข้าอาจสั่งให้ส่งกลับคืนไป ถ้า ไม่ส่งกลับคืนไปก็อาจสั่งให้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นให้สิ้นสภาพ หรืออาจสั่งให้รอไว้เพื่อให้ทำหรือผู้นำเข้า ขอรับใบอนุญาตหรือขอรับอนุญาตก่อนได้

(๓) ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๙ คณะกรรมการอาจสั่งให้ทำ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้สิ้นสภาพ หรือในกรณีที่นำเข้าอาจสั่งให้ส่งกลับคืนไปถ้าไม่ส่งกลับคืนไปก็อาจสั่งให้ทำ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นให้สิ้นสภาพ

ทั้งนี้ โดยให้ผู้รับใบอนุญาต ผู้ทำ หรือผู้นำเข้า แล้วแต่กรณี เสียค่าใช้จ่าย

^๒มาตรา ๓๖ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณา จำหน่าย หรือมีไว้เพื่อจำหน่ายซึ่งผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม โดยรู้หรือว่าไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๐ ทวิ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๑ ทวิ มาตรา ๒๙ หรือ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือโดยรู้หรือว่าเป็นผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ใช้หรือแสดงเครื่องหมาย มาตรฐานอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๕

(๒)^๓ คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะใช้อำนาจตามมาตรา ๔๖ (ทำลายเครื่องหมายมาตรฐานหรือสั่งให้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นให้สิ้นสภาพ) ได้หรือไม่เพียงใด และจะดำเนินการกับของกลางที่อายัดไว้หลังจากคดีถึงที่สุดแล้วอย่างไร

ปัญหาดังกล่าวนี้สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมีความเห็นว่าตามตัวอักษรแล้ว คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมย่อมไม่มีอำนาจดำเนินการกับของกลางในกรณีที่มีการฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ ได้ แต่สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมก็จะแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติโดยการขอให้พนักงานสอบสวนดำเนินการกับของกลางที่อายัดไว้ตามประมวลกฎหมายอาญาโดยขอให้ศาลสั่งริบของกลางต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว เห็นว่า เมื่อมีการทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมฝ่าฝืนหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมกำหนดไว้แล้ว พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ ได้กำหนดไว้ให้มีการดำเนินการดังต่อไปนี้ คือ บทบัญญัติมาตรา ๔๔ (๒)^๔ ได้กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดหรืออายัดผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะไม่เป็นไปตามกฎหมาย หรือไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมกำหนด หรือเป็นผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ใช้หรือแสดงเครื่องหมายมาตรฐานอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ซึ่งเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรืออายัดผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดังกล่าวแล้ว บทบัญญัติมาตรา ๔๖^๕ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้กำหนดต่อไปว่า ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๔๔ (๒) นั้น ให้คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมีอำนาจสั่งดำเนินการ

^๓มาตรา ๔๔ ในการปฏิบัติตามหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ผลิต เก็บ หรือจำหน่ายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในระหว่างเวลาทำการหรือยานพาหนะที่บรรทุกผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เพื่อตรวจสอบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหรือการทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมว่าได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่และนำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและวัตถุที่จะใช้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในปริมาณพอสมควรไปเป็นตัวอย่างเพื่อการตรวจสอบ

(๒) ยึดหรืออายัดผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะ

(ก) ไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๐ ทวิ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๑ ทวิ มาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง

(ข) ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๒๐ ทวิ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๑ ทวิ วรรคสอง หรือ

(ค) เป็นผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ใช้หรือแสดงเครื่องหมายมาตรฐานอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๕

^๔โปรดดูเชิงอรรถ (๓)

^๕โปรดดูเชิงอรรถ (๑)

ต่อไปในสามกรณี คือ กรณีที่หนึ่งตามอนุมาตรา (๑) ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖^๖ ผ่าฝืนมาตรา ๓๕^๗ หรือเป็นกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๑^๘ คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอาจสั่งให้ทำลายเครื่องหมายมาตรฐาน หากไม่สามารถทำลายเครื่องหมายมาตรฐานให้หลุดพ้นจากผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้ก็อาจสั่งให้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นให้สิ้นสภาพ กรณีที่สองตามอนุมาตรา (๒) เมื่อไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐^๙ หรือมาตรา ๒๑^{๑๐} หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมกำหนดตามมาตรา ๒๐ ทวิ วรรคสอง^{๑๑} หรือมาตรา ๒๑ ทวิ วรรคสอง^{๑๒} คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอาจสั่งให้ทำผลิตภัณฑ์นั้นให้สิ้นสภาพ หรืออาจสั่งให้รอไว้เพื่อให้ผู้ทำหรือผู้นำเข้าขอรับใบอนุญาตหรือรับอนุญาตก่อนได้ และกรณีที่สามตามอนุมาตรา (๓) เมื่อผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๙^{๑๓} คณะกรรมการ

^๖มาตรา ๑๖ ผู้ใดทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีประกาศกำหนดมาตรฐาน แล้วจะแสดงเครื่องหมายมาตรฐานกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้ ต้องให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ตรวจสอบและได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการ

การขออนุญาต การตรวจสอบ และการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๗มาตรา ๓๕ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑ แสดงเครื่องหมายมาตรฐานกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน

^๘มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑ ใช้เครื่องหมายมาตรฐาน

^๙มาตรา ๒๐ ผู้ใดทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน ต้องแสดงหลักฐานให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการ

การขออนุญาต การตรวจสอบ และการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

^{๑๐}มาตรา ๑๒ ผู้ใดนำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐานเข้ามาเพื่อจำหน่ายในราชอาณาจักร ต้องแสดงหลักฐานให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ และได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการ

การขออนุญาต การตรวจสอบ และการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

^{๑๑}มาตรา ๒๐ ทวิ ๑.๑

๑.๑

มาตรฐานของต่างประเทศหรือมาตรฐานระหว่างประเทศตามวรรคหนึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ และการทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

^{๑๒}มาตรา ๑๒๑ ทวิ ๑.๑

๑.๑

มาตรฐานของต่างประเทศหรือมาตรฐานระหว่างประเทศตามวรรคหนึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ และการนำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดังกล่าวเข้ามาในราชอาณาจักร จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

^{๑๓}มาตรา ๒๙ ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑ ต้องทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นให้เป็นไปตามมาตรฐาน หรือนำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่เป็นไปตามมาตรฐานเข้ามา

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอาจสั่งให้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้สิ้นสภาพ หรือในกรณีที่นำเข้าอาจสั่งให้ส่งกลับคืนไป ถ้าไม่ส่งกลับคืนไปก็อาจสั่งให้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นให้สิ้นสภาพ

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.๒๕๑๑ มิได้บัญญัติให้อำนาจแก่คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่จะกระทำการในกรณีที่มีการฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ ไว้แต่อย่างใดเลย มาตรา ๔๖ เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่จะใช้อำนาจในทางบริหารเป็นกรณีพิเศษ กฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้เป็นกฎหมายพิเศษที่บัญญัติขึ้นเฉพาะเพื่อควบคุมมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ซึ่งมีโทษทางอาญาและการดำเนินการตามมาตรา ๔๖ ก็เป็นการกระทบกระเทือนถึงสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลด้วย จึงจำเป็นต้องตีความโดยเคร่งครัดโดยไม่อาจขยายอำนาจของคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้มากไปกว่าที่กฎหมายได้ให้ไว้โดยชัดแจ้งแล้วได้

ปัญหาที่ควรพิจารณามีต่อไปว่า จะควรตีความโดยอาศัยหลักที่ถือเอาเจตนารมณ์ของกฎหมายมาใช้ได้หรือไม่ ในข้อนี้เห็นว่า จะนำหลักในเรื่องนี้มาใช้ได้ก็แต่เฉพาะในกรณีที่บทบัญญัติมีความไม่แจ้งชัดเท่านั้น แต่ในเรื่องนี้บทบัญญัติของมาตรา ๔๖ มีความชัดอยู่แล้ว นอกจากนั้นจะตีความโดยอาศัยการนำบทบัญญัติในมาตราอื่นมาเทียบเคียงก็ไม่อาจทำได้ เพราะมาตรา ๔๖ เป็นมาตราที่บัญญัติขึ้นต่างหากเพื่อกำหนดอำนาจของคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมว่าจะใช้กับมาตราใดไว้โดยเฉพาะและมิได้มีความกล่าวถึงว่าให้นำมาตราอื่นมาใช้บังคับด้วย ดังนั้น จึงเห็นพ้องกับ ความเห็น ของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ว่า คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไม่มีอำนาจตามมาตรา ๔๖ ที่จะสั่งดำเนินการกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดหรืออายัดเนื่องจากฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ ได้ ซึ่งถ้ากฎหมายประสงค์จะให้คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมีอำนาจสั่งดำเนินการกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดังกล่าวแล้วก็ควรจะต้องบัญญัติไว้โดยชัดแจ้ง และเมื่อพิจารณาว่าบทบัญญัติมาตรา ๔๖ นี้ได้เคยมีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๒๒ มาครั้งหนึ่งแล้ว แต่ในการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งนั้นก็ได้มีการแก้ไขให้คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมีอำนาจสั่งการรวมตลอดไปถึงผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดหรืออายัดเนื่องจากฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ ด้วย ดังนั้น คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจึงไม่มีอำนาจสั่งการกับผลิตภัณฑ์ดังกล่าวได้

นอกจากนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) ให้ความเห็นต่อไปว่า ในการที่คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหรือมานี้ก็ได้ทราบอยู่แล้วว่าการวินิจฉัยกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจไว้ในมาตรา ๔๖ การจะอาศัยวิธีตีความโดยการแก้ไขความบกพร่องหรืออุดช่องโหว่ของกฎหมายเพื่อเพิ่มอำนาจให้คณะกรรมการมาตรฐาน

ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมย่อมไม่อาจกระทำได้ เพราะลักษณะของกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเป็นกฎหมายพิเศษ และมีโทษทางอาญาดังได้กล่าวมาแล้ว การกระทำการโดยวิธีใด ๆ ที่จะเพิ่มอำนาจของคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมโดยมิได้อาศัยบทบัญญัติอันชัดแจ้งนั้นมีข้อควรระวังเป็นอย่างยิ่ง เพราะอำนาจนี้จะไปกระทบกระเทือนถึงสิทธิในทรัพย์สินของประชาชนซึ่งได้รับความคุ้มครองตามมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง^{๑๔} แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เช่น การสั่งให้ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นสิ้นสภาพ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจตกเป็นจำเลยทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา กล่าวคือ เจ้าของทรัพย์สินอาจฟ้องเรื่องละเมิดในทางแพ่ง และฟ้องคดีอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗^{๑๕} ในข้อหาว่าเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น และตามมาตรา ๓๕๘^{๑๖} ในข้อหาว่าทำให้เสียหาย ทำลาย หรือทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่น ดังนั้น จึงเห็นว่าการแก้ปัญหาควรดำเนินการให้ตรงกับเหตุ คือ เมื่อบทบัญญัติของกฎหมายบกพร่องก็ต้องแก้ไขกฎหมายนั้น โดยสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมควรจะดำเนินการต่อไปให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๖ นี้ เพื่อให้คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมีอำนาจสั่งการกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ยึดหรืออายัดไว้เนื่องจากฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ ได้ด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) ไปยังสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๕๐๑/๒๐๓ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๒๗ โดยเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีบันทึกข้อสังเกตประกอบบันทึกความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) ส่งไปด้วย ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ว่าการตีความมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.๒๕๑๑ นี้อาจตีความหมายในนัยที่แตกต่างกันได้ คือ คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมีอำนาจสั่งการตามมาตรา ๔๖ โดยครอบคลุมกรณีของมาตรา ๓๖ ได้อยู่แล้ว โดยไม่ต้องอาศัยการสั่งการในกรณีของมาตรา ๓๖ โดยเฉพาะ ทั้งนี้ โดยไม่ต้องตีความในทางขยายความหรือตีความฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด และเพื่อความเข้าใจในความหมายของมาตรา ๔๖ ตามนัยดังกล่าวแล้ว ขอกำหนดประเด็นข้อพิจารณาเป็น ๓ ประการตามลำดับดังต่อไปนี้ คือ (๑) บทบัญญัติมาตรา ๔๖ เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับ “มาตรการทางบริหาร” ซึ่งต้องแยกพิจารณาออก

^{๑๔}มาตรา ๓๓ สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

^{๑๕}ล๑

^{๑๖}ล๑

^{๑๕}มาตรา ๑๕๗ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

^{๑๖}มาตรา ๓๕๘ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

จาก “มาตรการในการดำเนินคดีอาญา” (๒) ลักษณะของการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๖ และ (๓) อำนาจของคณะกรรมการมาตรฐานฯ ตามมาตรา ๔๖

ข้อพิจารณาประการแรก บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมฯ ได้บัญญัติแยก “มาตรการในทางบริหาร” ออกจาก “มาตรการในการดำเนินคดีอาญา”

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า ก่อนอื่นน่าจะจะต้องทำความเข้าใจเสียก่อนว่า บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมฯ นี้ได้แยก “มาตรการในทางบริหาร” ออกจาก “มาตรการในการดำเนินคดีอาญา” ไว้อย่างไร

บทบัญญัติมาตรา ๔๖ เป็นบทบัญญัติที่กำหนด “มาตรการทางบริหาร” และได้กำหนด “องค์กรผู้ใช้อำนาจในมาตรการบริหาร” ซึ่งได้แก่คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไว้โดยเฉพาะ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นกลไกป้องกันมิให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่แสดงเครื่องหมายมาตรฐานโดยผิดกฎหมาย (ซึ่งจะทำให้ผู้ซื้อและผู้บริโภคหลงผิดในภาพของผลิตภัณฑ์) ออกไปสู่ท้องตลาดหรือเสนอขายต่อประชาชน บทบัญญัติมาตรา ๔๖ มิใช่เป็นบทบัญญัติที่กำหนด “โทษทางอาญา” แก่ผู้กระทำความผิด ฉะนั้น เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเห็นว่า การอ้างหลักการตีความเกี่ยวกับกฎหมายอาญาในการตีความมาตรา ๔๖ นี้ จึงไม่เหมาะสม ในการตีความกฎหมายน่าจะต้องพิจารณาบทบัญญัติแต่ละมาตราแยกจากกัน โดยพิจารณาตามสาระของมาตรานั้น ๆ ว่าเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องใด ดังนั้น เมื่อมาตรา ๔๖ เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่ “คณะกรรมการ” ในการสั่งใช้มาตรการในทางบริหาร การตีความย่อมต้องเป็นไปตามหลักกฎหมายปกครอง และในการตีความ อาจไม่สมควรตีความรวม ๆ โดยกล่าวถึงพระราชบัญญัติทั้งฉบับโดยไม่พิจารณาถึงลักษณะเฉพาะของบทบัญญัติแต่ละมาตรา^{๓๗} เพราะตามความเป็นจริงในพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันนั้น อาจมีทั้งมาตราที่เป็นบทบัญญัติในทางแห่ง(ความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนต่อเอกชน) มาตราที่เป็นบทบัญญัติในทางปกครอง (อำนาจขององค์กรในทางบริหาร) และมาตราที่เป็นบทบัญญัติในทางอาญา (กำหนดโทษและหลักเกณฑ์ในการดำเนินคดีอาญา) ได้ ทั้งนี้ โดยยังไม่ต้องคำนึงถึงในขณะนี้ว่า หลักการตีความในกฎหมายปกครองกับหลักการตีความในกฎหมายอาญาจะมีความเข้มงวดเหมือนกันหรือแตกต่างกันในเรื่องใดอย่างไร

บทบัญญัติมาตรา ๔๖ มีถ้อยคำที่แสดงให้เห็นได้ว่า “คณะกรรมการมาตรฐาน

^{๓๗}ตามความเห็นของเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา การตีความของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) ซึ่งอ้างถึง “ลักษณะรวม” ของกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมว่าเป็นกฎหมายพิเศษและมีโทษทางอาญาโดยไม่แยกพิจารณาเป็นรายมาตรา ว่ามาตราใดเป็นบทลงโทษทางอาญา มาตราใดเป็นบทให้อำนาจทางบริหาร เป็นการตีความในลักษณะเดียวกับคำพิพากษาของศาลฎีกาคดีที่เอกชนฟ้ององค์การโทรศัพท์ฯ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ขอให้ศาลเพิกถอนมติคณะรัฐมนตรีและสั่งห้ามฝ่ายบริหาร แต่งตั้งบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นผู้อำนวยการองค์การโทรศัพท์ฯ ได้ โดยศาลฎีกาเห็นว่าคำฟ้องนี้เป็น “คดีแรงงาน” (โดยมิได้แยกบทมาตราของพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ฯ ที่ให้อำนาจทางบริหารแก่คณะรัฐมนตรีออกจากบทมาตราทางคดีแรงงานโดยเฉพาะ)

ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม “สามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๔๖ ได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่ากรณีที่เกิดขึ้น คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมใช้อำนาจดังกล่าวจะต้องมีการฟ้องผู้กระทำผิดเป็นคดีอาญาหรือไม่ และโดยไม่ต้องคำนึงว่า หากจะมีการฟ้องคดีอาญาแล้ว ศาลจะพิพากษาลงโทษจำเลยที่ถูกฟ้องหรือไม่ เพราะมาตรา ๔๖ ได้ใช้ถ้อยคำขึ้นต้นว่า “มาตรา ๔๖ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๔๕ (๒) นั้น ให้คณะกรรมการมีอำนาจดังต่อไปนี้.....” ดังนั้น ตามมาตรา ๔๖ นี้ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรืออายัดผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไว้แล้ว คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมก็ใช้อำนาจใช้ “ดุลพินิจ” ได้ตามที่มาตรา ๔๖ ได้กำหนดไว้ คือ สั่งทำลายเครื่องหมายมาตรฐานออกจากผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผิดกฎหมาย หรือในกรณีที่ไม่สามารถทำลายเครื่องหมายมาตรฐานได้ก็สั่งให้ทำให้ผลิตภัณฑ์นั้นสิ้นสภาพ ฯลฯ ได้ เป็นต้น และตราบใดที่คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้ใช้อำนาจโดยมี “เหตุผลที่สมควร” แล้ว การกระทำของคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมก็เป็นไปโดยชอบ^{๑๔}

การตีความบทบัญญัติมาตรา ๔๖ จึงมิใช่เป็นการตีความในทางกฎหมายอาญาแต่เป็นการตีความในทางกฎหมายปกครอง ซึ่งคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมย่อมใช้อำนาจของตนได้ภายในกรอบของเหตุผล และ “เหตุผล” นั้นย่อมปรากฏจากข้อเท็จจริงที่เป็นวัตถุดิบนั้นเองว่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้แสดงเครื่องหมายมาตรฐานเป็นการหลอกลวงประชาชนหรือไม่

ข้อพิจารณาประการที่ ๒ “ลักษณะของการกระทำ” ที่มาตรา ๓๖ บัญญัติว่าเป็นความผิด

ตามที่ได้กล่าวไว้ในข้อพิจารณาประการแรกแล้วว่า เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรืออายัดผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไว้แล้ว คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมีอำนาจและใช้ดุลพินิจสั่งการได้ตามที่มาตรา ๔๖ ได้กำหนดไว้ แต่ก่อนที่จะพิจารณาต่อไปว่า คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะมีอำนาจตามมาตรา ๔๖ เพียงใด มีความจำเป็นจะต้องพิจารณาถึง “ลักษณะของการกระทำ” ที่มาตรา ๓๖ บัญญัติว่าเป็นความผิดเสียก่อน ทั้งนี้ เพื่อที่จะทราบว่า การที่จะระบุนการกระทำตามมาตรา ๓๖ ลงไว้ในมาตรา ๔๖ มีความจำเป็นหรือไม่เพียงใด

เป็นที่ชัดเจนว่า บทบัญญัติมาตรา ๔๖ มิได้มีการระบุนมาตรา ๓๖ ไว้แต่อย่างใด ปัญหาจึงมีอยู่ว่าการที่มาตรา ๔๖ มิได้ระบุนมาตรา ๓๖ ไว้ นั้นเป็นเพราะการบกพร่องของกฎหมายและสมควรแก้ไขโดยระบุเพิ่มเติมกรณีของมาตรา ๓๖ ลงไว้ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ

^{๑๔}และเมื่อคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้ใช้อำนาจไปโดยชอบแล้ว การที่จะมีผู้ใดฟ้องคดีอาญาต่อ “ศาลยุติธรรม” และ “ศาลยุติธรรม” จะมีอำนาจในคดีปกครองนี้เพียงใด ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง และเป็น “ปัญหา” ที่จะต้องพิจารณากันต่อไป

การที่จะมีผู้ฟ้องร้องต่อศาลยุติธรรมหรือไม่ มิใช่เป็นเรื่องที่บุคคลในคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะต้องนำกังวล เพราะคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมย่อมมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายตามความรับผิดชอบที่กฎหมายได้กำหนดไว้

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามข้อเสนอของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) หรือไม่

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า การที่ผู้ตรากฎหมายมิได้ระบุกรณีตามมาตรา ๓๖ ลงไว้ในมาตรา ๔๖ น่าจะเป็นไปตาม “เจตนา” ของผู้ตรากฎหมายอยู่แล้ว มิใช่เกิดจากข้อบกพร่องของการตรากฎหมายแต่อย่างใด เพราะถ้าจะพิจารณาถึงสภาพและลักษณะของการกระทำที่เป็นความผิดตามมาตรา ๓๖ แล้ว จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมย่อมมีอำนาจสั่งการในกรณีตามมาตรา ๓๖ ได้อยู่แล้ว โดยไม่จำเป็นต้องระบุกรณีตามมาตรา ๓๖ ลงไว้ในมาตรา ๔๖ ด้วย ดังเหตุผลดังต่อไปนี้

“การกระทำ” ที่มาตรา ๓๖ กำหนดว่าเป็น “ความผิดอาญา” ได้แก่การโฆษณา การจำหน่าย และการมีไว้เพื่อจำหน่าย (ซึ่งผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผิดกฎหมาย คือ ไม่ได้มาตรฐานหรือแสดงเครื่องหมายมาตรฐานปลอม) แต่ถ้าจะพิเคราะห์กันให้ดีจะเห็นว่าการโฆษณาที่ดี การจำหน่ายที่ดี ฯลฯ เป็นเพียงการกระทำที่ดีที่สืบเนื่องจากการกระทำผิดหลังจากที่ได้มีการทำ (ผลิต) หรือนำเข้าซึ่งผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผิดกฎหมายขึ้นแล้ว

การกระทำผิดทั้ง ๓ ประการตามมาตรา ๓๖ จะมีขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้มีผู้ทำ (ผลิต) หรือมีผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นมาก่อน ทั้งนี้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่า จะทราบตัวบุคคล ซึ่งเป็นผู้ “ทำ (ผลิต)” หรือ “นำเข้า” (โดยผิดกฎหมาย) นั้นหรือไม่ และคงไม่มีการกระทำผิดตามมาตรา ๓๖ (โฆษณาหรือจำหน่าย) เกิดขึ้นได้เลยถ้าไม่มีผู้ที่ “ทำ (ผลิต)” หรือ “นำเข้า” อย่างผิดกฎหมายมาก่อน

ผู้ตราพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมฯ คงทราบถึงความเป็นจริงดังกล่าวข้างต้นได้ดีว่า ถ้าไม่มีผู้ทำ (ผลิต) หรือนำเข้าโดยผิดกฎหมายมาก่อนย่อมจะไม่มีโฆษณาหรือมีการจำหน่ายหรือมีไว้เพื่อจำหน่ายอันเป็นความผิดตามมาตรา ๓๖ ได้เลย ดังนั้น ในมาตรา ๔๖ จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องระบุอำนาจของคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเพราะการโฆษณา การจำหน่าย หรือการมีไว้เพื่อจำหน่ายแต่อย่างใด เพราะอำนาจของคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้มีอยู่แล้วในกรณีทำ (ผลิต) หรือนำเข้าซึ่งผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผิดกฎหมายนั้น

ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ทำ (ผลิต) หรือนำเข้าโดยผิดกฎหมาย (โดยไม่ได้มาตรฐานหรือแสดงเครื่องหมายมาตรฐานปลอม) เป็นข้อเท็จจริงที่แจ้งชัดและเป็นหลักฐานทางวัตถุ และการที่จะมีผู้ใดมากล่าวอ้างหรือสารภาพเมื่อตนเองถูกจับตามมาตรา ๓๖ ว่า “ตนเองเป็น” เจ้าของ “ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ทำ (ผลิต) หรือนำเข้าโดยผิดกฎหมาย (แต่ตนไม่ได้ทำหรือนำเข้า ตนเพียงแต่โฆษณาหรือจำหน่ายเท่านั้น)” การกล่าวอ้างหรือการสารภาพเช่นนี้ก็คงจะไม่ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ทำ (ผลิต) หรือนำเข้าโดยผิดกฎหมายนั้น กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย คือ กลายเป็นสินค้าที่ได้มาตรฐานหรือกลายเป็นสินค้าที่แสดงเครื่องหมายมาตรฐานโดยถูกต้องขึ้นมาได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ที่ถูกจับหรือผู้สารภาพนั้นจะทราบหรือไม่ก็ตามว่าผู้ใดเป็นผู้ทำ (ผลิต) หรือเป็นผู้ที่นำเข้าซึ่งผลิตภัณฑ์ดังกล่าว

กฎหมายได้บัญญัติไว้ว่า หากผู้ใดทำการโฆษณาหรือจำหน่าย (หรือมีไว้เพื่อ

จำหน่าย) ผลลัพธ์ที่อุตสาหกรรมโดยรู้ถึงว่าเป็นการผิดกฎหมายมาก่อน ผู้นั้นย่อมมีความผิดอาญาตามมาตรา ๓๖ ถ้าผู้ทำการโฆษณาหรือจำหน่ายฯ ได้กระทำโดยไม่รู้ถึงว่าเป็นการผิดกฎหมาย ผู้นั้นย่อมไม่มีความผิดตามมาตรา ๓๖ แต่ประเด็นสำคัญที่จะต้องคำนึงในที่นี้ก็คือ การรู้หรือไม่รู้ถึงเรื่องนี้ ไม่สามารถทำให้ผลลัพธ์ที่อุตสาหกรรมที่ผิดกฎหมาย (ไม่ได้มาตรฐานหรือแสดงเครื่องหมายมาตรฐานปลอม) นั้นกลายเป็นผลลัพธ์ที่ ถูกกฎหมายได้ การรู้หรือไม่รู้มีผลแต่เพียงทำให้ผู้โฆษณาหรือผู้จำหน่ายไม่ต้องรับผิดทางอาญาตามมาตรา ๓๖ เท่านั้น

ข้อพิจารณาประการที่ ๓ อำนาจของคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามมาตรา ๔๖ มีเพียงใด

อำนาจของคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามมาตรา ๔๖ ย่อมเป็นไปตามความหมายของถ้อยคำตามที่จะสามารถเข้าใจได้โดยปกติ โดยมีจำเป็นต่อตีความขยายความแต่อย่างใด เพื่อความเข้าใจชัดเจนในเรื่องนี้ จะขอแยกพิจารณาเป็น ๓ ประเด็น คือ (๑) กรณีใดบ้างที่คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมีอำนาจสั่งการ (๒) การสั่งการของคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสั่งการต่อผู้ใด และ (๓) เมื่อได้มีการกระทำการสั่งการของคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแล้ว (เช่น มีการทำลายเครื่องหมายมาตรฐาน) ผู้ใดเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

ประเด็นที่ ๑ กรณีใดบ้างที่อยู่ในอำนาจที่คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะสั่งได้ ในประเด็นนี้เมื่อพิจารณามาตรา ๔๖ (๑) ถึง (๓) แล้วจะเห็นว่ามาตรานี้ได้ระบุไว้ ๕ กรณีด้วยกัน คือ ผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนมาตรา ๓๕^{๑๙} ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖^{๒๐} (อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๑)^{๒๑} ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐^{๒๒} ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๑^{๒๓} และผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๙^{๒๔}

ในบรรดาทั้ง ๕ กรณีนี้ แยกออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ ประเภทที่กฎหมายระบุตัวบุคคลผู้กระทำความผิดซึ่งเป็น “ผู้รับอนุญาต” ซึ่งมีอยู่เพียง ๒ กรณี คือ กรณีตามมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๕ กับประเภทที่กฎหมายระบุแต่เพียงกว้างๆ ว่า “กรณีที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา...” โดยมีได้ระบุว่าบุคคลใดเป็นผู้กระทำความผิดการตีความในปัญหาที่สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้ยกขึ้นถามคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย) ในครั้งนี้ อยู่ที่ว่าตีความความหมายของคำว่า “กรณีไม่ปฏิบัติตามมาตรา...” นี้เอง ว่า ถ้อยคำดังกล่าวมีความหมายเฉพาะถึงกรณีที่ต้องปรากฏตัวผู้กระทำความผิดเท่านั้น หรือว่ามีความหมายรวมถึงกรณีที่ไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิดด้วย (ส่วนสำหรับกรณีประเภทแรกตามมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๕ ซึ่งกฎหมายระบุว่าเป็นการกระทำความผิดของ “ผู้รับอนุญาต” นั้น ย่อมเป็นที่แน่ชัดว่า ในการกระทำความผิด

^{๑๙}โปรดดูเชิงอรรถที่ (๗)

^{๒๐}โปรดดูเชิงอรรถที่ (๖)

^{๒๑}โปรดดูเชิงอรรถที่ (๘)

^{๒๒}โปรดดูเชิงอรรถที่ (๙)

^{๒๓}โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑๐)

^{๒๔}โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑๓)

นั้น ๆ ย่อมจะต้องทราบตัวผู้กระทำความผิดอยู่แล้ว เพราะผู้กระทำความผิดต้องเป็น “ผู้รับอนุญาต” ดังนั้น จึงไม่มีปัญหาแต่อย่างใดในประเด็นนี้)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่า ความหมายของคำว่า “กรณีที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา....” มีความหมายรวมทั้ง ๒ กรณี คือ ทั้งกรณีที่ปรากฏตัวและไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิดด้วย และคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมย่อมมีอำนาจตามมาตรา ๔๖ แม้จะเป็นกรณีที่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิดในกรณี ทำ(ผลิต) หรือนำเข้าซึ่งผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผิดกฎหมาย(ไม่ได้มาตรฐานหรือแสดงมาตรฐานอุตสาหกรรมปลอม)ก็ตาม ทั้งนี้ เพราะข้อเท็จจริงที่ปรากฏจากหลักฐานวัตถุที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดหรืออายัดมา ย่อมสามารถยืนยันได้ว่าได้มีการทำ (ผลิต) หรือการนำเข้าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผิดกฎหมายเกิดขึ้นแล้ว เพราะมิฉะนั้นก็จะมีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดังกล่าวอยู่ในประเทศได้ และเมื่อพิจารณาขอบข่ายของกฎหมายแล้วก็ไม่มีความในมาตรานี้หรือในมาตราอื่นที่แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะต้องรอให้มีการฟ้องคดีอาญา(ซึ่งหมายความว่าต้องมีตัวจำเลย)เสียก่อนแต่อย่างใด ดังนั้น คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจึงสามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๔๖ นี้ได้เมื่อคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมีเหตุผลที่สมควร และนอกจากนี้มาตรา ๔๖ นี้เองได้บัญญัติขึ้นต้นโดยใช้คำว่า “ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๔๔ (๒)” ซึ่งถ้อยคำดังกล่าวมีความหมายคลุมไปถึงกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดหรืออายัดผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมโดยปรากฏตัวบุคคลผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ได้ นอกจากนั้น ยังจะต้องระลึกถึงความเป็นจริงด้วยว่า การที่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิดฐานโฆษณาหรือจำหน่ายฯ อาจจะไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิดฐาน”ทำ(ผลิต)”หรือ”นำเข้า”ซึ่งผลิตภัณฑ์ฯ ที่ผิดกฎหมายฯ ก็ได้

ไม่มีบทบัญญัติใดที่กำหนดว่า เมื่อปรากฏว่ามีตัวบุคคลผู้กระทำความผิดฐานโฆษณาหรือจำหน่ายฯ แล้ว คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะใช้อำนาจตามมาตรา ๔๖ ไม่ได้ ในเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏชัดจากวัตถุอันเป็นพยานหลักฐานนั้นเองว่า ได้มี “กรณีที่ไม่ปฏิบัติ” ตามมาตรา ๑๖ (ที่ฝ่าฝืนมาตรา ๓๑) หรือมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑ คือ มีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ไม่ได้มาตรฐานหรือแสดงเครื่องหมายมาตรฐานปลอมอยู่ต่อหน้าคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม(แม้ว่าจะไม่ปรากฏตัวผู้ทำ(ผลิต)หรือนำเข้าโดยผิดกฎหมาย)^{๒๔}

ประเด็นที่ ๒ การสั่งการของคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมกระทำต่อผู้ใด ในประเด็นนี้จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติมาตรา ๔๖ นั้น มิได้ระบุเจาะจงไว้ว่า ในการสั่ง

^{๒๔}ในทำนองเดียวกัน ในกรณีที่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิดฐานโฆษณาหรือจำหน่ายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และข้อเท็จจริงปรากฏชัดว่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นผิดกฎหมายแต่ยังไม่ปรากฏผู้ทำ(ผลิต) หรือผู้นำเข้า (เพราะผู้กระทำความผิดฐานโฆษณาหรือจำหน่ายไม่ให้ความร่วมมือในการสอบสวนด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง) พนักงานเจ้าหน้าที่ก็น่าจะยังมีอำนาจที่จะยึดหรืออายัดผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผิดกฎหมายดังกล่าว นั้นต่อไปได้ตามมาตรา ๔๔ (๒) จนกว่าจะปรากฏตัวผู้ทำ (ผลิต) หรือนำเข้าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผิดกฎหมาย

ทำลายเครื่องหมายมาตรฐานนั้น คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะสั่งแก่ผู้ใด ดังนี้ คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจึงอาจสั่งแก่ผู้ใดที่อยู่ในฐานะที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมก็ได้ เช่นสั่งต่อเจ้าหน้าที่ของทางราชการให้ทำลายหรือจ้างบุคคลอื่นทำลาย หรือสั่งต่อผู้ที่ทำการโฆษณาหรือจำหน่ายฯ ที่ยินยอมทำลายเครื่องหมายมาตรฐานตามคำสั่งของคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมก็ได้ หรือแม้แต่คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดหรืออายัดไว้ก่อนก็ได้ เพราะทางราชการคงไม่มี “เหตุผล” อันใดที่จะปล่อยให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ไม่ได้มาตรฐานหรือแสดงเครื่องหมายมาตรฐานปลอมกลับออกไปสู่ท้องตลาดอันเป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมาย

ประเด็นที่ ๓ เมื่อได้มีการสั่งการแล้ว ผู้ใดเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในประเด็นนี้ กฎหมายระบุไว้ชัดแจ้งว่าผู้ที่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการทำลายนั้น ได้แก่ผู้รับใบอนุญาต ผู้นำหรือผู้นำเข้านั้นเอง^{๒๖} ทั้งนี้ น่าจะเป็นที่เข้าใจได้ว่า ผู้ตรากฎหมายย่อมทราบดีว่าผู้ที่ต้องรับผิดชอบที่ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ไม่ได้มาตรฐาน ฯลฯ ขึ้นในตลาดย่อมต้องได้แก่ผู้รับอนุญาตหรือผู้ทำ (ผลิต) หรือผู้นำเข้าเท่านั้น ทั้งนี้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้นๆ จะได้จำหน่ายส่งหรือจำหน่ายปลีกไปที่ทอดก็ตาม เมื่อกฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจนว่า ให้ผู้รับอนุญาตหรือผู้ทำหรือผู้นำเข้าเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย ผู้รับอนุญาตหรือผู้ทำ (ผลิต) หรือผู้นำเข้า (แล้วแต่กรณี) ก็ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการกระทำของตนเอง แม้ว่าการผลิตในผลิตภัณฑ์นั้นจะได้โอนไปจากตนแล้วก็ตาม(นอกเหนือไปจากความรับผิดชอบของตนในทางอาญาในฐานะทำ (ผลิต) หรือนำเข้าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผิดกฎหมาย)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาในข้อพิจารณาทั้ง ๓ ประการนี้ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า การที่ผู้ตรากฎหมายไม่ระบุกรณีตามมาตรา ๓๖ (โฆษณาหรือจำหน่าย) ลงไว้ในมาตรา ๔๖ มิใช่เกิดจากความหลงลืมหรือเกิดจากข้อบกพร่องของกฎหมายแต่อย่างใด แต่เป็นเพราะผู้ตรากฎหมายได้พิจารณาอย่างรอบคอบและได้คำนึงถึงวิธีปฏิบัติในกรณีนี้ด้วยแล้ว โดยผู้ตรากฎหมายเห็นว่า คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมีอำนาจตามมาตรา ๔๖ โดยครอบคลุมถึงกรณีตามมาตรา ๓๖ นี้ด้วยแล้วโดยไม่ต้องระบุมตรา ๓๖ ไว้อีก

อย่างไรก็ตาม เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของทางราชการ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอข้อสังเกตเกี่ยวกับ “ทางเลือก” ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและพนักงานเจ้าหน้าที่ในการใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไว้บางประการ คือ ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.๒๕๑๑ กฎหมายได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีมาตรการที่ควบคู่กัน ๒ ประการ ซึ่งได้แก่ “มาตรการทางบริหาร (มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๔)” กับ “มาตรการในการดำเนินคดีอาญาต่อศาลยุติธรรม”ซึ่งเจ้าหน้าที่ทางฝ่ายบริหารย่อมสามารถใช้ดุลพินิจ”เลือก”ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้

^{๒๖}โปรดดูมาตรา ๔๖ วรรคสุดท้าย เชิงอรรถที่ (๑)

จุดมุ่งหมายในการควบคุมมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเป็นผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ดังนั้นแม้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจะได้ตีความว่าคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมีอำนาจสั่งการตามมาตรา ๔๖ สำหรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของผู้ที่กระทำความผิดตามมาตรา ๓๖ ได้ก็ตาม แต่ก็มิได้หมายความว่า ทางราชการจะเลือกใช้วิธีการดำเนินคดีอาญาและขอให้ศาลสั่งริบของกลางไม่ได้ (หากมีความเหมาะสมเช่นนั้น) อันที่จริงการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเลือกใช้มาตรการทางบริหารตามมาตรา ๔๖ (ทำลายเครื่องหมายมาตรฐานหรือทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้สิ้นสภาพฯ) หรือจะเลือกใช้การดำเนินคดีอาญาทางศาลยุติธรรม (ในกรณีที่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด) โดยขอให้ศาลสั่งริบของกลางหรือไม่ อย่างใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับนโยบายในการบริหารงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารซึ่งจะต้องพิจารณาและใช้ดุลพินิจตามข้อเท็จจริงเป็นรายกรณีไป

อนึ่ง ตามสภาพข้อเท็จจริงโดยปกติในกรณีที่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิดในการโฆษณาหรือจำหน่ายซึ่งผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผิดกฎหมาย (ตามมาตรา ๓๖) ย่อมควรจะต้องปรากฏ “ผู้ทำ(ผลิต)” (ไม่ว่าจะเป็น “ผู้รับอนุญาต” หรือไม่) หรือผู้นำเข้าอยู่ด้วยเสมอ เพราะคงยากที่จะเชื่อได้ว่า ผู้กระทำการโฆษณาได้กระทำการโฆษณาโดยไม่ทราบว่าได้กระทำการโฆษณาเพื่อใคร หรือผู้จำหน่ายฯ ได้ทำการจำหน่ายฯ โดยไม่ทราบว่าตนเองได้ซื้อผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผิดกฎหมายนั้นมาจากผู้ใดละนั้น หากในสำนวนไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ใดเป็นผู้ทำ(ผลิต)หรือเป็นผู้นำเข้าย่อมคาดหมายได้ว่า คงเกิดจาก “ข้อบกพร่อง” ในการสอบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวน^{๒๗} นั่นเอง

นอกจากนั้น หากทางราชการจะเลือกใช้การดำเนินคดีทางศาลยุติธรรมและขอให้ศาลสั่งริบของกลางในคดีความผิดตามมาตรา ๓๖ (โฆษณา จำหน่าย) พึงเป็นที่สังเกตว่า “คำให้การ” ของผู้ที่กระทำความผิดตามมาตรา ๓๖ เกี่ยวกับแหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผิดกฎหมาย ย่อมเป็นสาระสำคัญที่สมควรจะต้องปรากฏอยู่ในสำนวนคดีเพื่อให้ศาล(ที่พิจารณาคดีอาญา)ได้ทราบและใช้ดุลพินิจในการสั่ง “ริบ” ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดังกล่าวด้วย เพราะหากข้อเท็จจริงปรากฏชัดแจ้งว่า ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๓๖ ได้ให้การว่าตนไม่ทราบว่าตนทำการโฆษณาสินค้า (ที่ผิดกฎหมาย) ให้แก่ใคร หรือไม่ทราบว่าตนได้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผิดกฎหมายมาเพื่อจำหน่ายจากผู้ใด ย่อมจะเป็นข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นได้ว่า ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๓๖ มีเจตนาที่จะปกปิดการกระทำของตนเอง หรือปกปิดช่วยเหลือการกระทำผิดของผู้อื่นฯ และศาลย่อมมีเหตุผลพอเพียงที่จะสั่งริบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผิดกฎหมายนั้น

ในประการสุดท้าย นอกจากความเห็นของเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ว่า คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมีอำนาจตามมาตรา ๔๖ โดยครอบคลุมถึงกรณีตามมาตรา ๓๖ นี้ด้วยแล้ว (โดยไม่จำเป็นต้องระบุมาตรา ๓๖ ไว้อีก เพราะความผิดตามมาตรา ๓๖ ย่อมเป็นความผิดตาม “มาตราอื่น” อยู่แล้ว) เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกายังมีความเห็น

^{๒๗}โปรดสังเกตด้วยว่า ระดับโทษทางอาญาของมาตรา ๓๖ (จำคุกไม่เกิน ๑ เดือน ปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท ฯลฯ) เป็นอัตราโทษที่เบากว่าอัตราโทษตามมาตราอื่น (เช่น การไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑ ซึ่งมีกำหนดโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปีปรับไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท ฯลฯ เป็นต้น)

ด้วยว่า การที่จะแก้ไขกฎหมายโดยระบุมাত্রา ๓๖ ลงไว้ในมาตรา ๔๖ นอกจากจะไม่มี ความจำเป็นดังกล่าวแล้ว ยังเป็นการเปิดช่องทางให้มีการหลีกเลี่ยงการลงโทษผู้กระทำผิดใน บทหนักใน ฐานะ “ผู้ทำ (ผลิต)” หรือ “ผู้นำเข้า” ซึ่งผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผิดกฎหมาย (อันเป็นต้นเหตุที่ แท้จริงของการจำหน่ายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผิดกฎหมาย ฯลฯ ในตลาด) อีกด้วย เพราะการ แก้ไขโดยระบุเพิ่มมาตรา ๓๖ ลงไว้ในมาตรา ๔๖ เท่ากับเป็นการยอมรับว่าเมื่อมีการยึดหรืออายัด ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผิดกฎหมายเพราะมีการกระทำผิดฐานโฆษณาหรือจำหน่ายตามมาตรา ๓๖ แล้ว คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะไม่มีอำนาจสั่งการสำหรับ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผิดกฎหมายนั้นเพราะการทำ (ผลิต) หรือการนำเข้าอีก การแก้ไข เพิ่มเติมเช่นนั้นจึงเปิดโอกาสให้ผู้กระทำผิดหาวิธีทางอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อมารับผิดในทางอาญา ในฐานะผู้โฆษณาหรือจำหน่ายตามมาตรา ๓๖ ซึ่งมีอัตราโทษเบากว่าได้

มาตรา ๔๖ เป็นบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิของสาธารณะและคุ้มครองประโยชน์ของ ผู้บริโภค กฎหมายได้วาง “มาตรการทางบริหาร” โดยบัญญัติให้คณะกรรมการมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเป็น “องค์กร” ที่มีอำนาจตามมาตรา ๔๖ เพื่อป้องกันมิให้ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ไม่ได้มาตรฐานหรือที่แสดงเครื่องหมายมาตรฐานปลอมๆ ออกสู่ตลาด ทั้งนี้ โดยคำนึงว่า สิทธิของผู้โฆษณาหรือจำหน่ายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผิดกฎหมายนั้น กฎหมายได้ให้ความคุ้มครองพอสมควรแล้ว กล่าวคือ ในทางอาญาผู้โฆษณาหรือผู้จำหน่ายจะรับ ผิดในทางอาญาต่อเมื่อ ตนต้องได้รู้มาก่อนว่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ตนทำการโฆษณาหรือ จำหน่ายนั้นเป็นผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผิดกฎหมาย และในทางแพ่งผู้โฆษณาหรือผู้จำหน่าย ย่อมไม่ต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายอันเนื่องมาจากการสั่งการของคณะกรรมการมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามมาตรา ๔๖ เพราะกฎหมาย(มาตรา ๔๖ วรรคสอง)ได้บัญญัติไว้ ชัดเจนว่า ผู้รับอนุญาตหรือผู้ทำ (ผลิต) หรือผู้นำเข้าเท่านั้นที่ต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายอันเกิดจาก การสั่งการของคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ต่อมาสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ อก ๐๗๐๑/๒๔๙๗ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๒๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ได้นำ ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาและข้อสังเกตของเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ ต่อที่ประชุมคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแล้ว คณะกรรมการมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมีความเห็นว่า ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาและข้อสังเกต ของเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกามีนัยที่แตกต่างกันโดยสาระสำคัญ การที่สำนักงานมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะถือปฏิบัติตามข้อสังเกตของเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อมิให้ เกิดข้อขัดข้องในการปฏิบัติราชการ ก็จะเป็นการไม่ปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการ กฤษฎีกา และอาจเสี่ยงต่อความรับผิดชอบทั้งทางคดีแพ่งและคดีอาญา ดังนั้น คณะกรรมการ มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจึงมีมติให้สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเสนอข้อ หาหรือปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวเพื่อคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาทบทวนอีกครั้งหนึ่ง

โดยที่สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาทบทวนความเห็นดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงอาศัยอำนาจ

ตามข้อ ๑๔ (๒)^{๒๔} แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการประชุมของกรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ.๒๕๒๒ จัดให้มีการประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายเพื่อพิจารณาปัญหาดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ได้พิจารณา ทบทวนปัญหาดังกล่าว และได้ฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม) แล้ว มีความเห็นว่า เรื่องที่สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หรือมานี้เป็นเรื่องอำนาจของคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามมาตรา ๔๖ ซึ่ง จะดำเนินการเกี่ยวกับการกระทำผิดตามมาตรา ๓๖ แต่มาตรา ๔๖ ไม่ได้ระบุให้อำนาจที่จะใช้กับ มาตรา ๓๖ จึงมีปัญหว่า คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะใช้อำนาจตามมาตรา ๔๖ ได้หรือไม่ ฉะนั้น จึงต้องแยกพิจารณาเรื่องวัตถุ คือ ผลิตภัณฑ์ที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย และ เรื่องอำนาจของเจ้าพนักงานที่จะกระทำการตามกฎหมายนี้ออกจากกัน เมื่อมีการยึดหรืออายัด วัตถุผิดกฎหมาย กระทรวงอุตสาหกรรมก็ได้หาทางออกไปแล้ว คือ ให้เจ้าพนักงานดำเนินการตาม กระบวนวิธีพิจารณาความอาญาในทางปกติได้ โดยขอให้ศาลสั่งริบของกลางต่อไป ส่วนมาตรา ๔๖ ที่เป็นเรื่องอำนาจของคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้น ก็บัญญัติไว้ให้ส่ง การได้แต่เพียงผู้รับใบอนุญาต ผู้ทำและผู้นำเข้าเท่านั้น เพราะฉะนั้นมาตรา ๔๖ จึงไม่สามารถจะ ใช้บังคับกับผู้โฆษณา ผู้จำหน่าย หรือผู้มีไว้เพื่อจำหน่ายซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายตาม มาตรา ๓๖ ได้เมื่อผลิตภัณฑ์ที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายได้ตกทอดไปอยู่กับบุคคลต่าง ๆ ตามมาตรา ๓๖ แล้วก็ควรปล่อยให้เป็นเรื่องของศาลที่จะวินิจฉัยในปัญหาที่เกี่ยวกับของกลางต่อไป เมื่อ มาตรา ๔๖ ไม่ได้ให้อำนาจคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่จะสั่งการเกี่ยวกับ มาตรา ๓๖ ได้ จึงไม่อาจตีความไปในทางขยายอำนาจให้แก่คณะกรรมการมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

กล่าวโดยสรุป คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) มี ความเห็นพ้องกับความเห็นของกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓ ว่า คณะกรรมการมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไม่มีอำนาจสั่งการกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดหรือ อายัดไว้เนื่องจากการฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ ได้

(ลงชื่อ) อมร จันทรมบูรณ์

(นายอมร จันทรมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๒๔}ข้อ ๑๔ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจพิจารณาจัดให้มีการประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

๑.ล๑

๑.ล๑

(๒) เมื่อส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจขอให้ทบทวนปัญหาที่กรรมการร่างกฎหมายคณะใด คณะหนึ่งได้วินิจฉัยไปแล้ว

๑.ล๑

๑.ล๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๒๗